Het Covid Safe Ticket:

Een psychologisch perspectief

Prof. Dr. Maarten Vansteenkiste

Motivation
BAROMETER

UNIVERSITEIT GENT

Vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkheids- en Sociale psychologie
– Onderzoeksgroep Ontwikkelingspsychologie

Motivation BAROMETER

Prof. Dr. Maarten Vansteenkiste

Drs. Joachim Waterschoot

Dra. Sofie Morbée

Prof. Dr. Omer Van den Bergh

Prof. Dr. Olivier Klein

Prof. Dr. Olivier Luminet

Prof. Dr. Vincent Yzerbyt

Dra. Pascaline Van Oost

Dr. Mathias Schmitz

UNIVERSITEIT GENT

KU LEUVEN

ULB UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES

UCLouvain

WWW.MOTIVATIONBAROMETER.COM SINCE 19/03/2020

283346 number of participants in Flanders	**670** days of measurement	**25%** Motivation barometer in Flanders
82652 number of participants in Wallonia	**99** waves of measurement	**36%** Motivation barometer in Wallonia
365998 number of total participants	**70%** being vaccinated	**29%** Motivation barometer in Belgium

UNIVERSITEIT GENT

Motivation BAROMETER

KERNVRAGEN

1. Welke psychologische betekenis dichten we toe aan het CST?
2. Voorspelt deze psychologische betekenis het CST-draagvlak en de vaccinatiebereidheid?
3. Wat is de rol van risico-inschatting in de perceptie van het CST?
4. Zorgt het CST voor een ‘vals’ veiligheidsgevoel?

Conclusies

Beleidsimplicaties

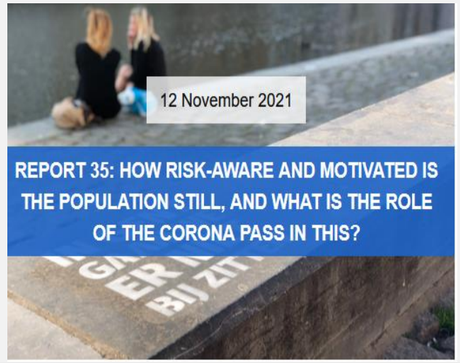
Vraag #1:

Welke psychologische betekenis dichten we toe aan het CST?

- Report #33
- Augustus 2021
- *N* = 7285

- Report #35
- November 2021
- *N* = 12788

Sociale context	Psychologische betekenis	Gevolgen

CST

Welke betekenis kennen we gemiddeld toe aan het CST?

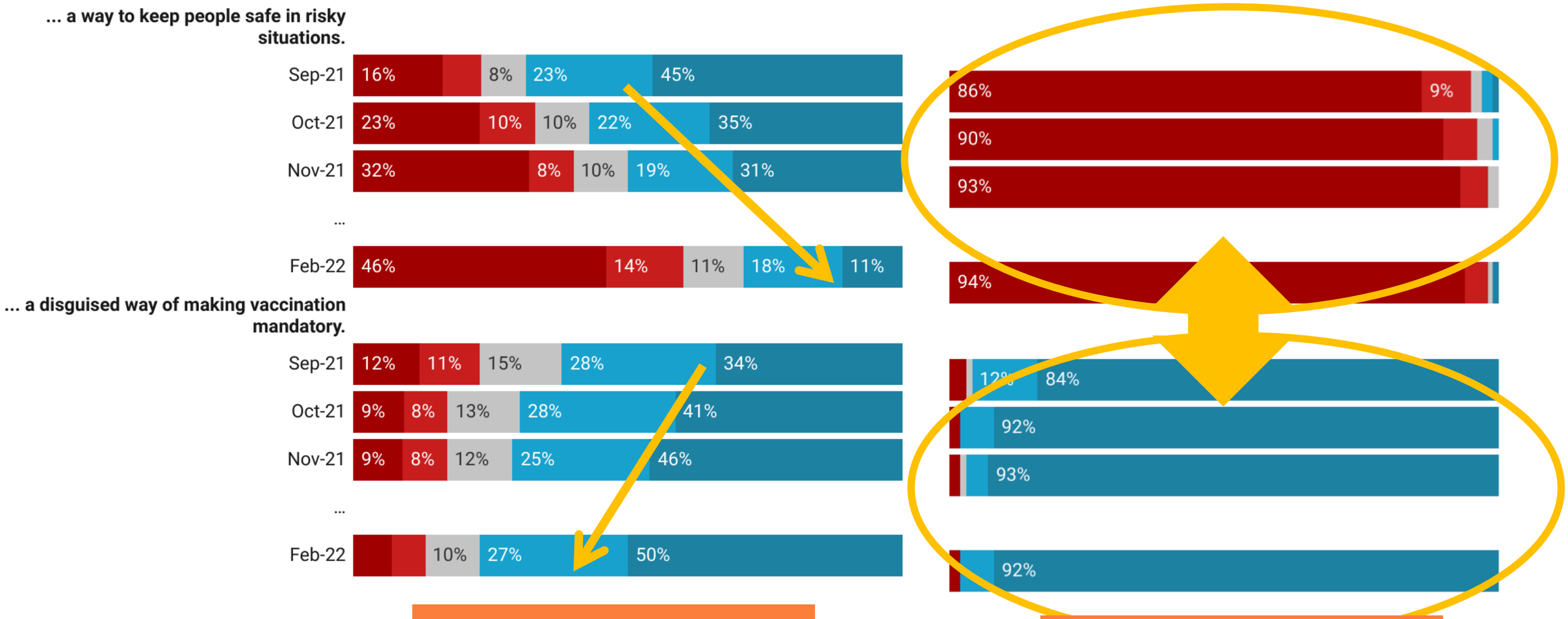
bedreigend

- Hogere legitimiteit (draagvlak)
- Motiverend effect
- Verzet (reactantie)
- Uitsluiting (polarisatie)

GHENT UNIVERSITY
UNIVERSITEIT GENT

Motivation BAROMETER

Psychologische betekenis CST

Dynamisch = fluctuatie doorheen de tijd

Statisch = onwenselijke betekenis

GHENT UNIVERSITY

Kan het CST een verklaring bieden voor de ervaring van autonomie & verbondenheid van ongevaccineerden?

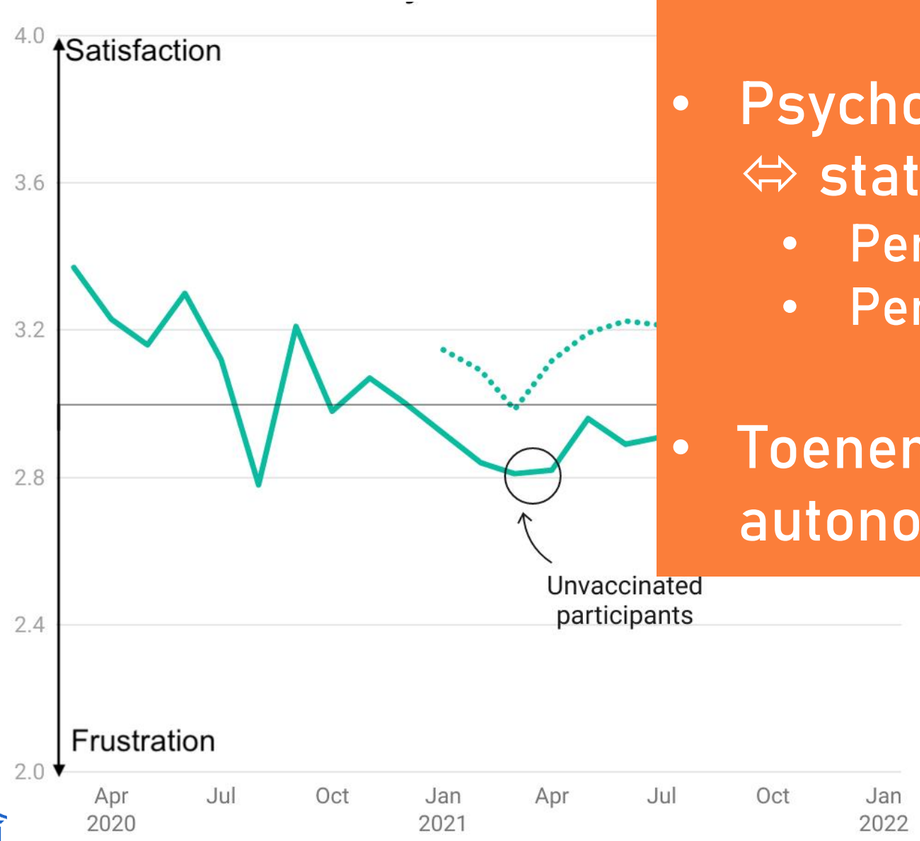
Psychologische basisbehoeftes	Universeel en essentieel
Autonomie	De ervaring jezelf te mogen zijn en vrijwillig te handelen, denken en voelen.
Verbondenheid	Evaring van een warme, hechte en authentieke band met anderen, voor anderen zorg dragen en geliefd worden

GHENT UNIVERSITY

- Report #39
- Januari 2022
- *N* = 11919

EVOLUTIE ERVAREN AUTONOMIE

EVOLUTIE ERVAREN UITSLUITING

Conclusie:

- Psychologische betekenis CST = dynamisch ⇔ statisch gegeven
  - Perceptie veiligheid daalt
  - Perceptie dwang stijgt
- Toenemende exclusie en autonomiefrustratie bij ongevaccineerden

UNIVERSITEIT GENT

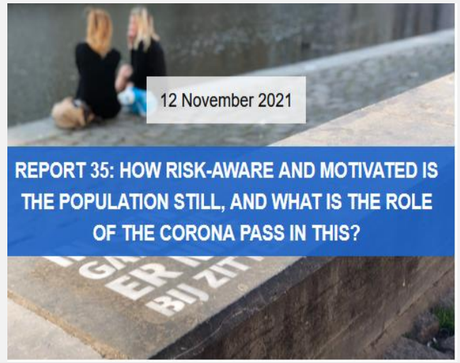
Motivation BAROMETER

Hoe verhoudt de betekenis van het CST zich ten opzichte van de vaccinatiepas?

GHENT UNIVERSITY

- Report #33
- Augustus 2021
- *N* = 7285

- Report #35
- November 2021
- *N* = 12788

Sociale context

Psychologische betekenis

Gevolgen

CST
versus vaccinatiepas

Veiligheidsverhogend

Autonomie-bedreigend

Hogere legitimiteit (draagvlak)

Motiverend effect

Verzet (reactantie)

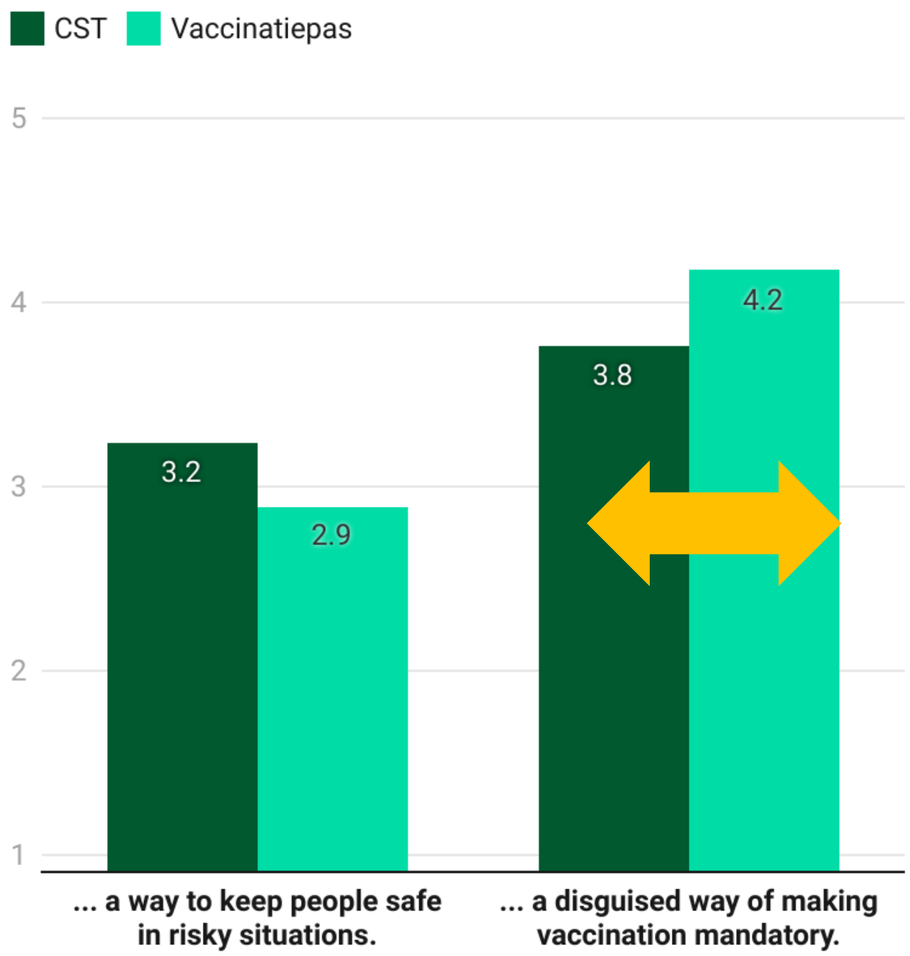
Uitsluiting (polarisatie)

GHENT UNIVERSITY

UNIVERSITEIT GENT

Motivation BAROMETER

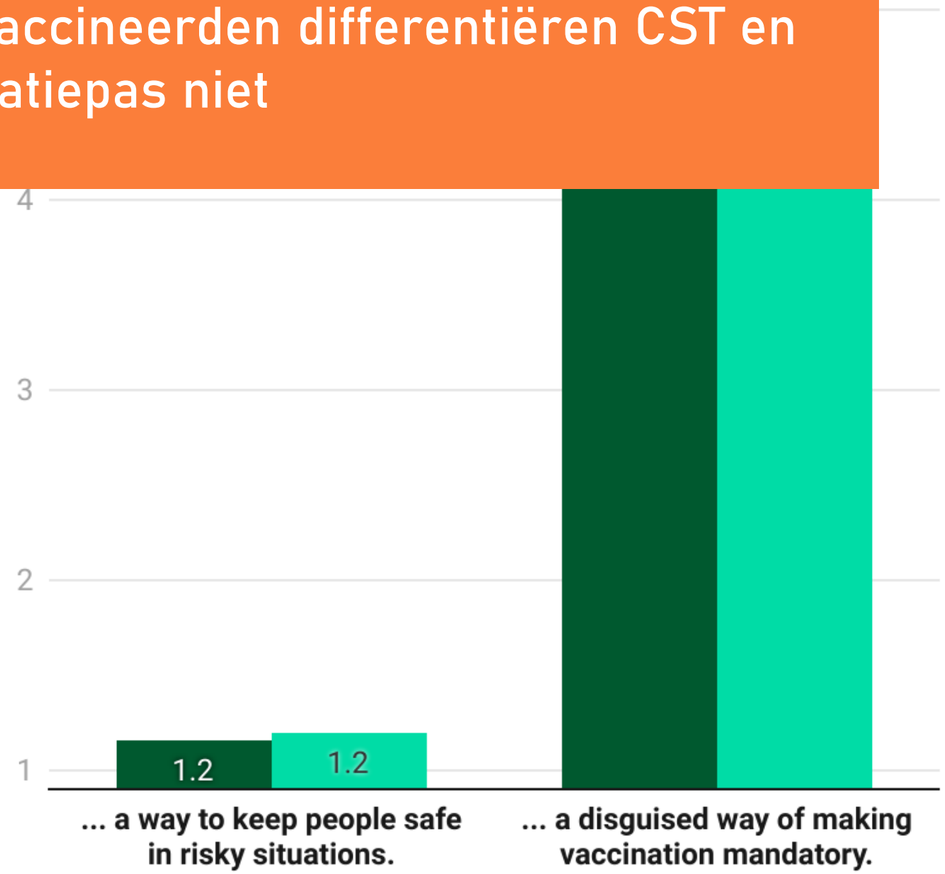
CST vs. vaccinatiepas

Gevaccineerden
(*N* = 3094)

Conclusie:

- Vaccinatiepas meer dwingende betekenis dan CST
- Ongevaccineerden differentiëren CST en vaccinatiepas niet

Niet-gevaccineerden
(*N* = 1346)

GHENT UNIVERSITY

Vraag #2:

Voorspelt deze psychologische betekenis het CST-draagvlak en de vaccinatiebereidheid??

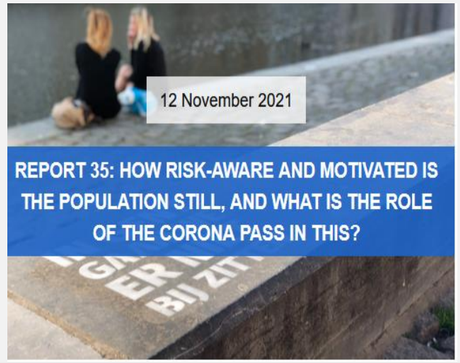
Motivation

BAROMETER

GHENT UNIVERSITY

- Report #33
- Augustus 2021
- *N* = 7285

- Report #35
- November 2021
- *N* = 12788

Sociale context

Psychologische betekenis

Gevolgen

CST

Veiligheidsverhogend

Autonomie-bedreigend

Hogere legitimiteit

Uitsluiting (polarisatie)

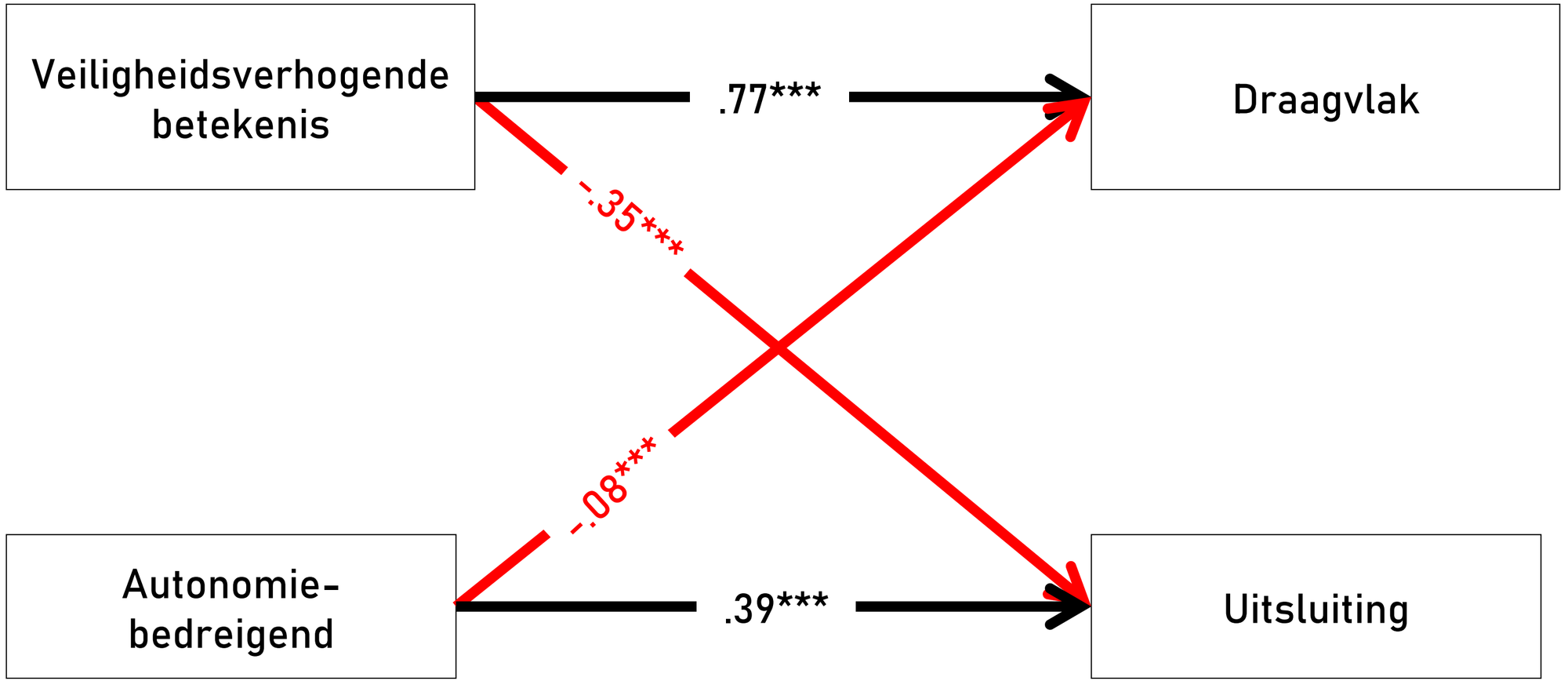
Doet de psychologische betekenis van het CST ertoe?

GHENT UNIVERSITY

UNIVERSITEIT GENT

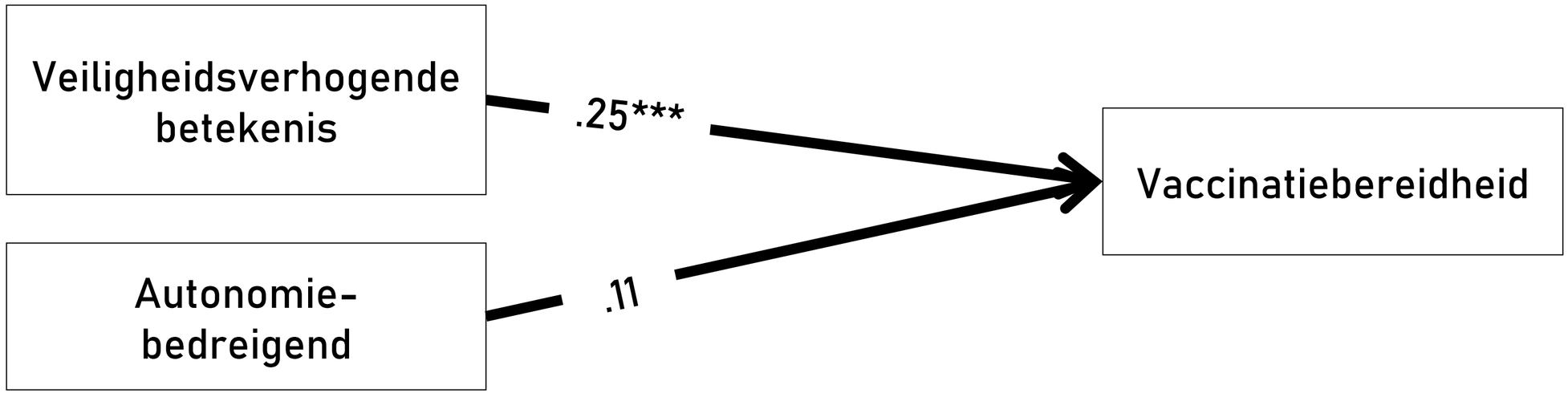
Motivation BAROMETER

Effecten van psychologische betekenis CST

GHENT UNIVERSITY

Betekenis CST en vaccinatiebereidheid ongevaccineerden

Conclusie:

- Veiligheidsverhogende betekenis heeft gunstige effecten
- Autonomiebedreigend karakter ongunstige effecten

GHENT UNIVERSITY

Vraag #3:

Wat is de rol van risico-inschatting in de perceptie van het CST?

Motivation
BAROMETER

GHENT
UNIVERSITY

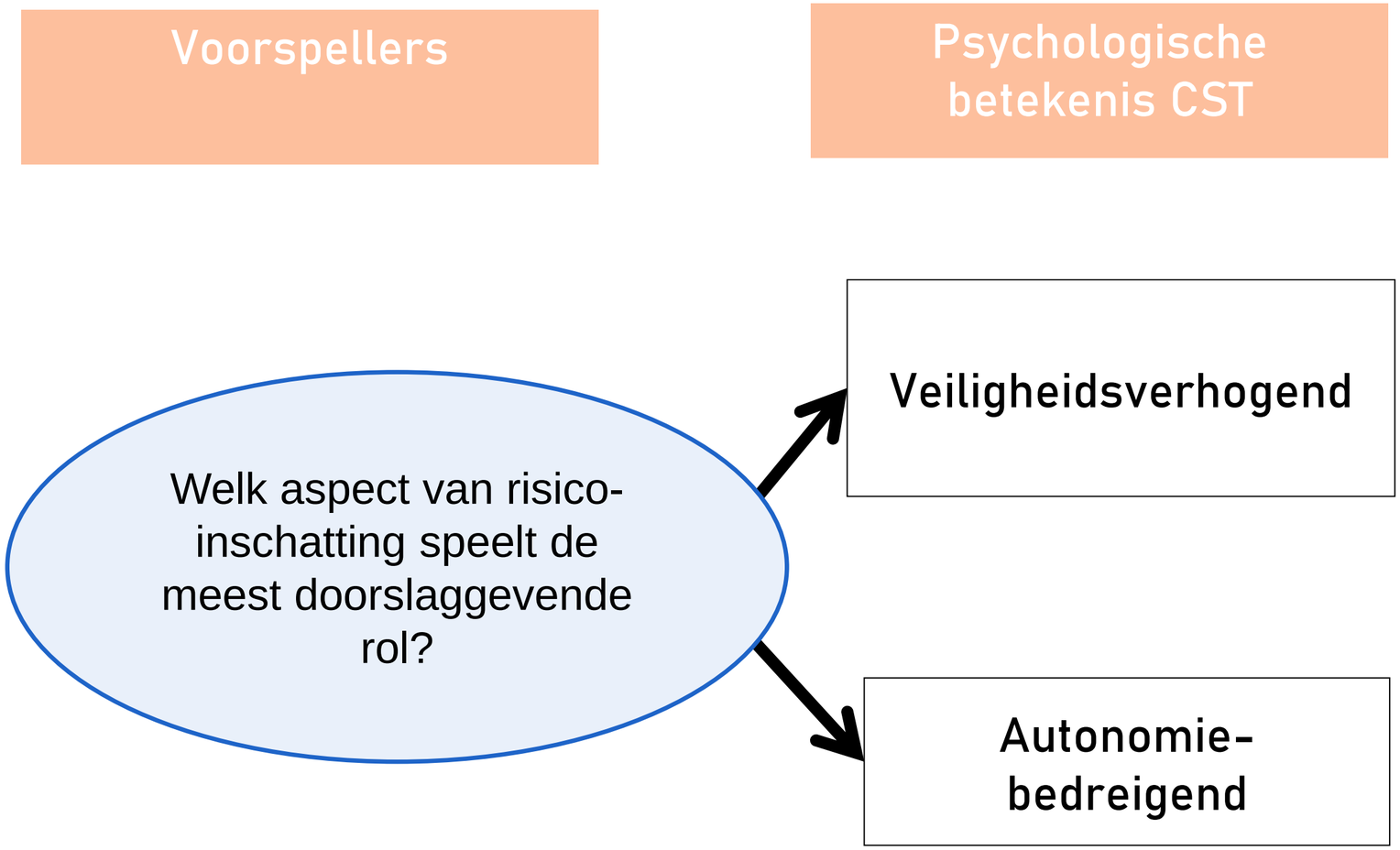
- Report #39
- Januari 2022
- *N* = 11919

Psychologische betekenis en impact van het CST is afhankelijk van

(a) de waargenomen werkzaamheid van de vaccins

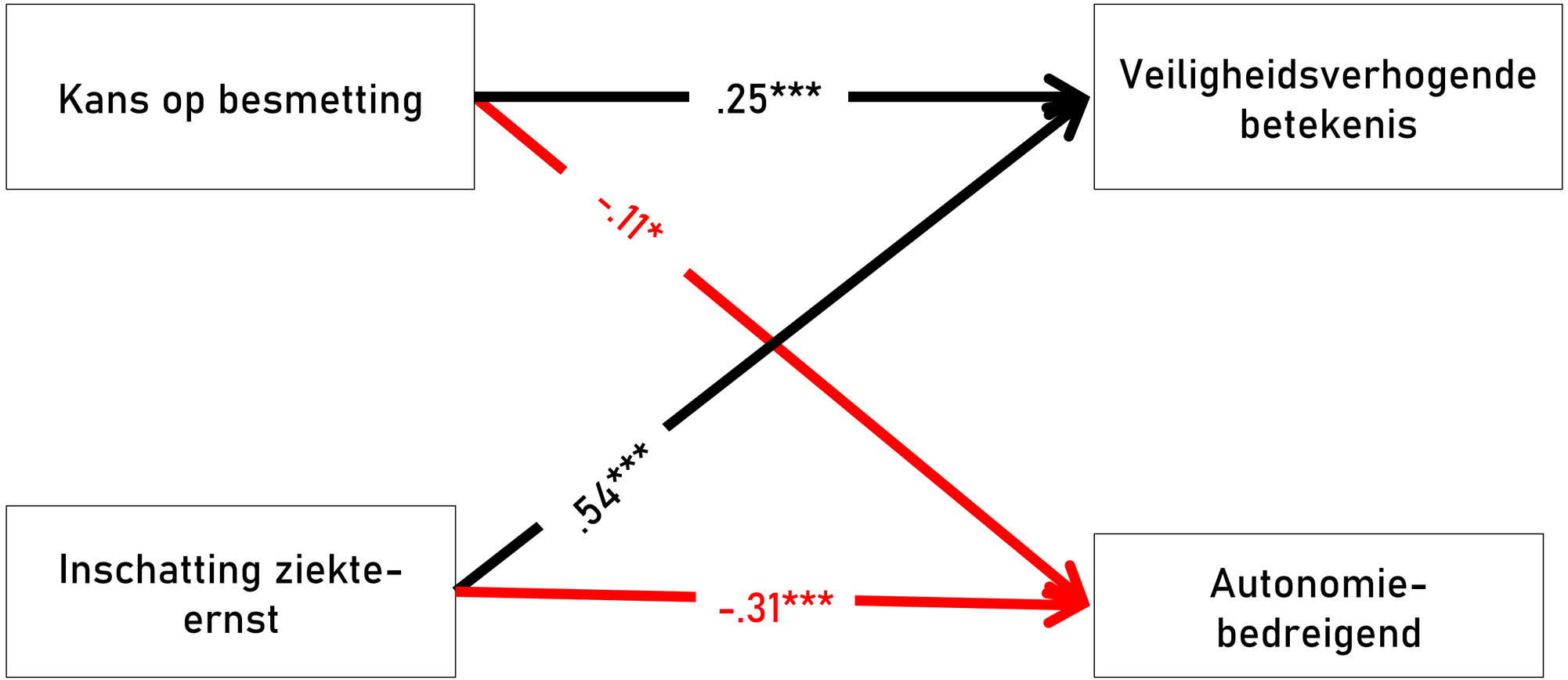
(b) waargenomen risico-inschatting

GHENT UNIVERSITY

Motivation BAROMETER

Samenhang tussen risico-inschatting en betekenis

GHENT UNIVERSITY

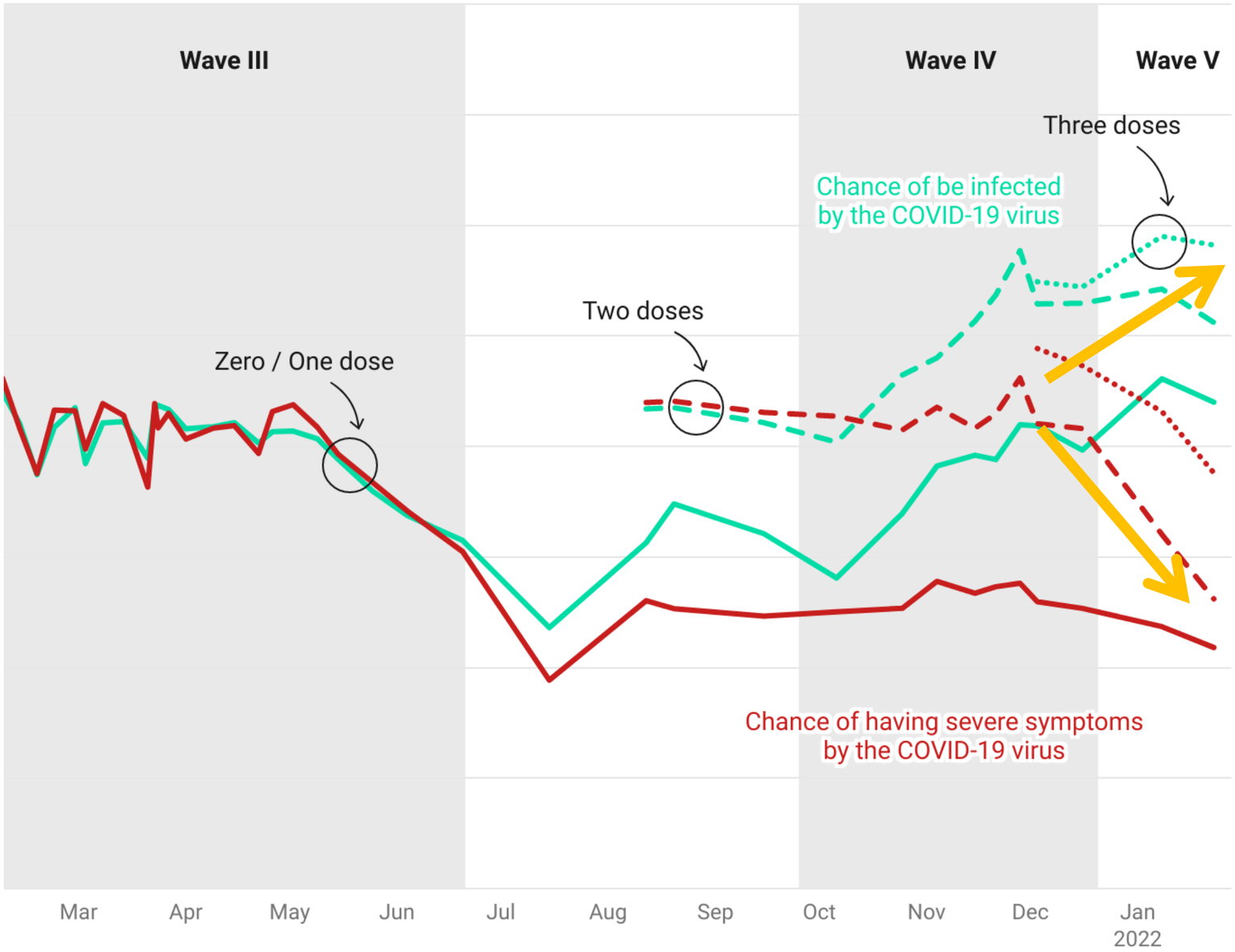
Hoe worden de risico's vandaag ingeschat?

GHENT
UNIVERSITY

Risicoperceptie om (ernstig) ziek te worden

- Report #40
- Februari 2022
- *N* = 16892

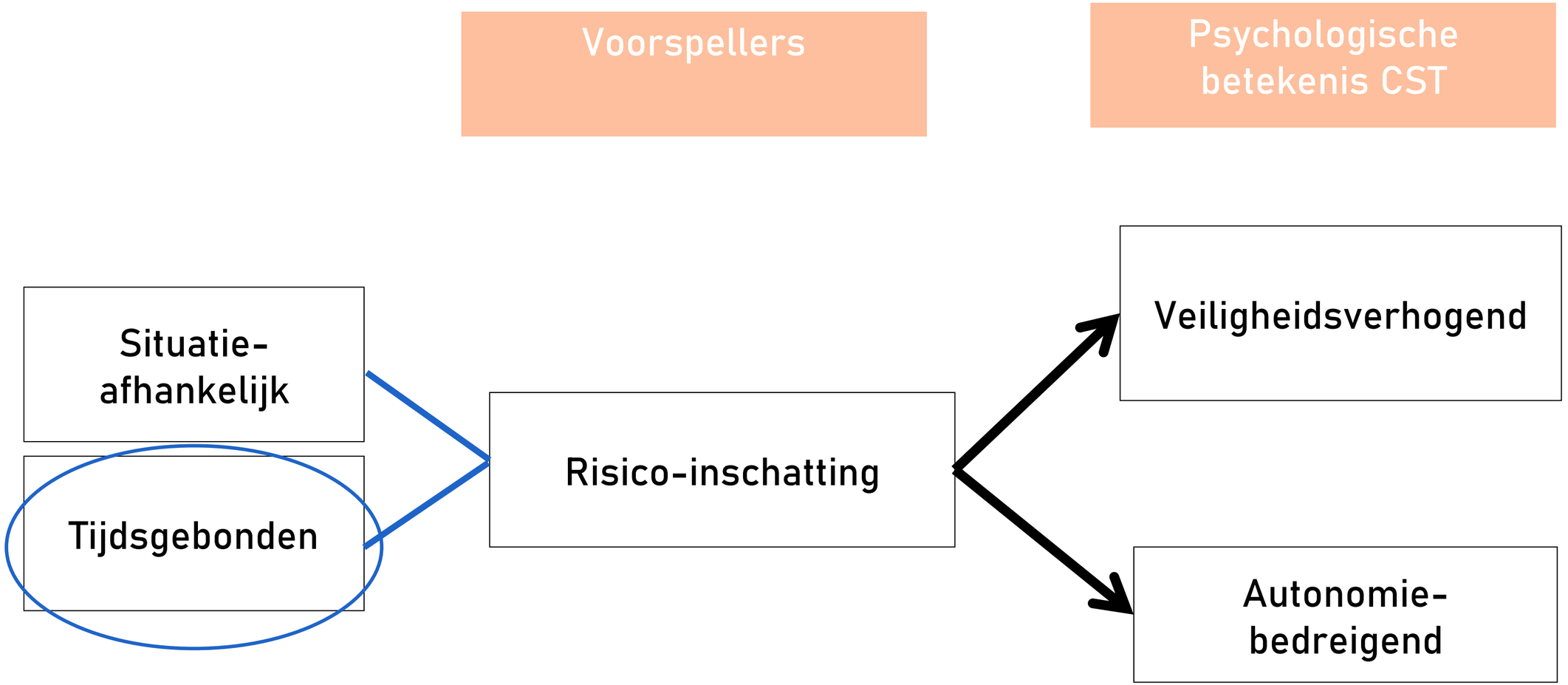

Conclusie:

- Ernstaspect risico-inschatting = sleutelfactor in positieve perceptie CST
- Risico-inschatting fluctueert doorheen de tijd
- Dalende inschatting ernst verklaart dalende positieve perceptie CST

GHENT UNIVERSITY
UNIVERSITEIT GENT

Motivation BAROMETER

GHENT UNIVERSITY

Motivation BAROMETER

Rol van CST in voorjaar – zomer 2021

De introductie van het CST verhoogt de vaccinatiegraad in diverse landen (Mills & Ruttenauer, 2022)

- ✓ Anticipatie- en implementatie-effect
- ✓ Leeftijdseffect: sterker bij jongvolwassenen
- ✓ Geen/beperkt effect bij hogere vaccinatiegraad (Duitsland) of beperkte beschikbaarheid vaccins (Denemarken)

⇒Als risico-inschatting verhoogd is, dan wordt het CST als een meer legitieme veiligheidstool ervaren, wat de vaccinatiegraad kan verhogen

GHENT UNIVERSITY

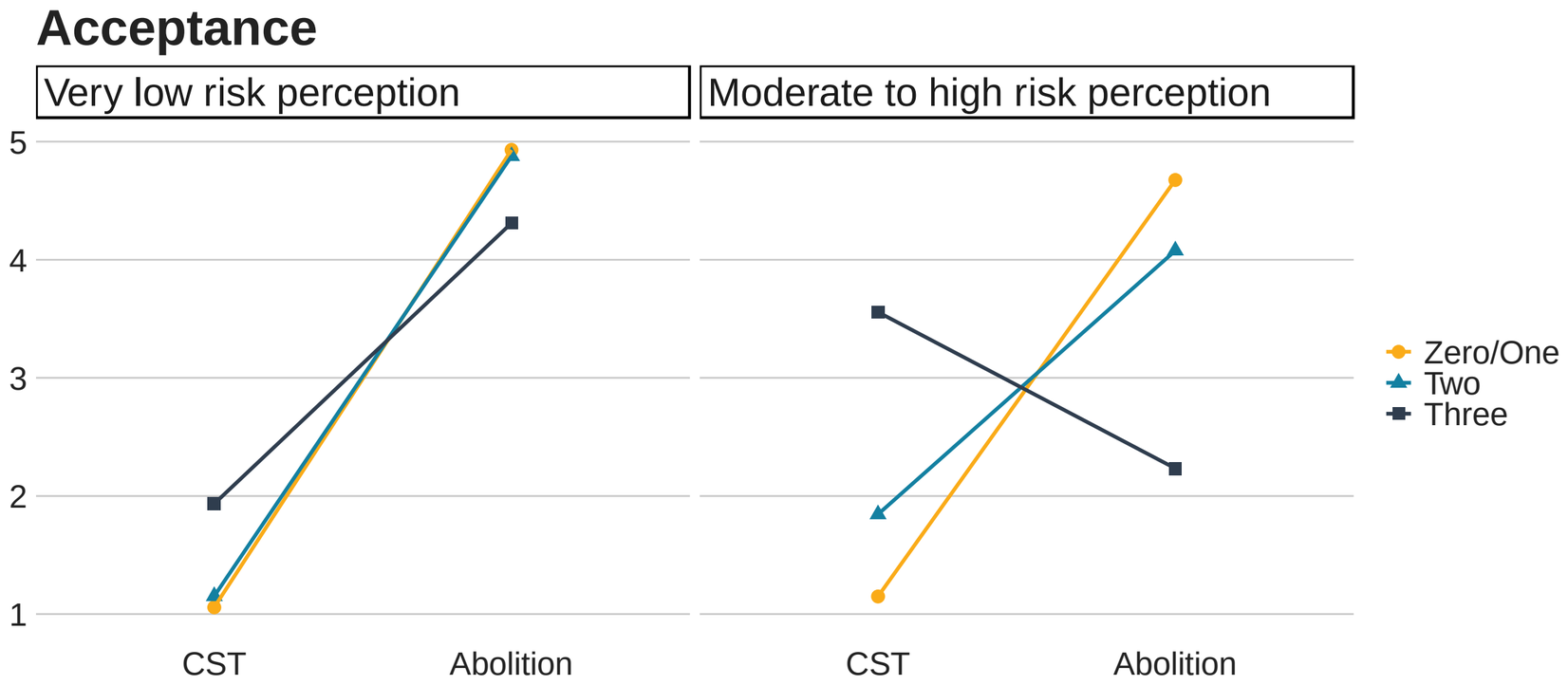
Perceptie draagvlak CST in januari 2022

- Report #40
- Februari 2022
- *N* = 16892

Conclusie

- Draagvlak voor CST in één van zes groepen
- 45% gevaccineerden schat risico's als matig/hoog in
- Ongevaccineerden & partieel gevaccineerden minder risicoresponsief

GHENT UNIVERSITY

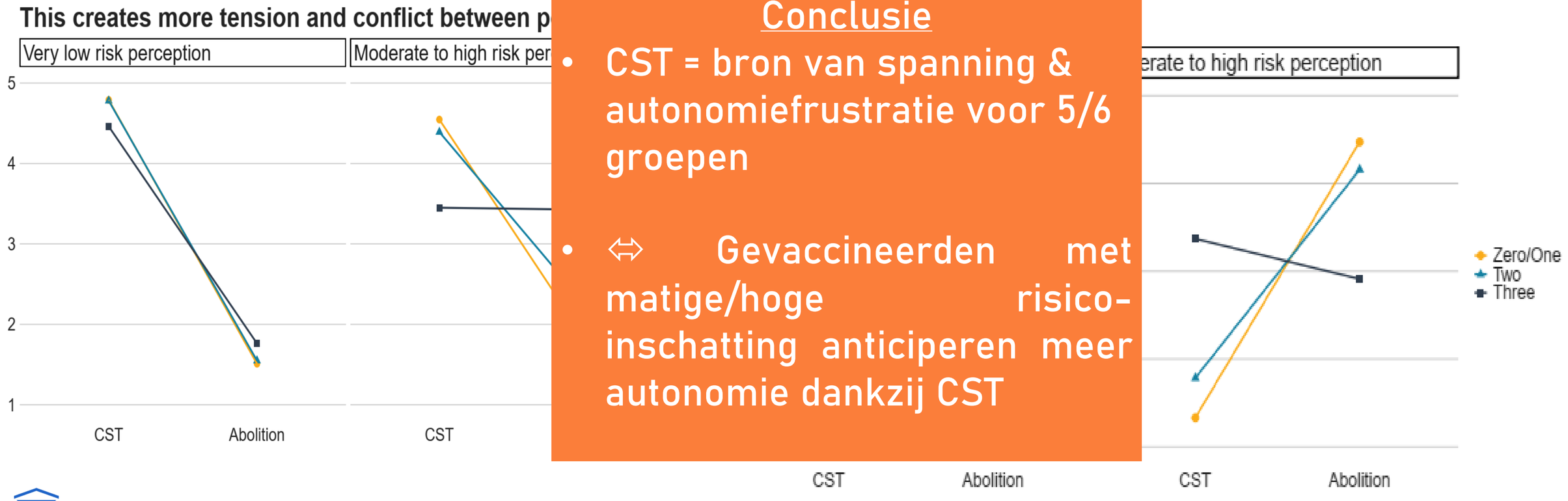
Hoe kan dit verschillend draagvlak worden verklaard?

GHENT
UNIVERSITY

Psychologische effecten CST in januari 2022

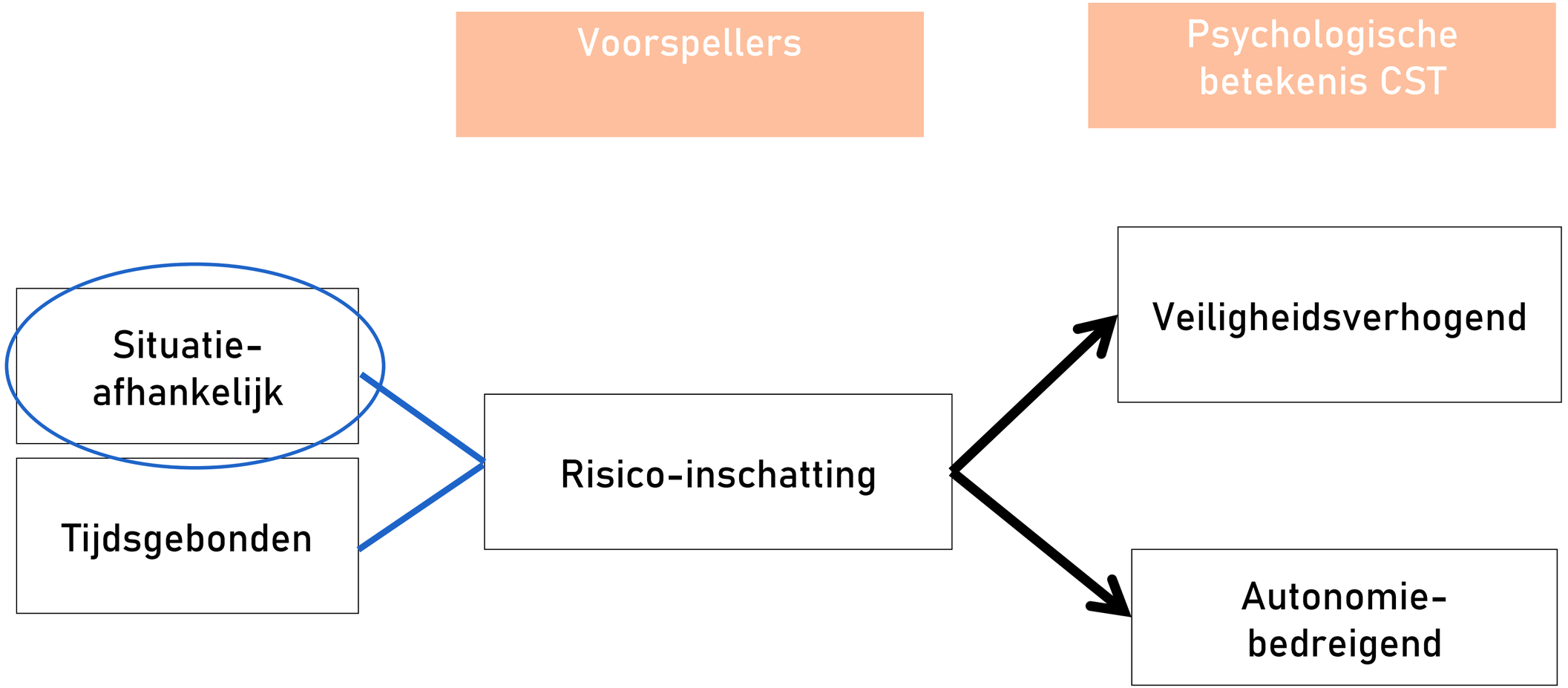
- Report #40
- Februari 2022
- *N* = 16892

Conclusie

- CST = bron van spanning & autonomiefrustratie voor 5/6 groepen
- ⇔ Gevaccineerden met matige/hoge risico-inschatting anticiperen meer autonomie dankzij CST

GHENT UNIVERSITY

GHENT UNIVERSITY

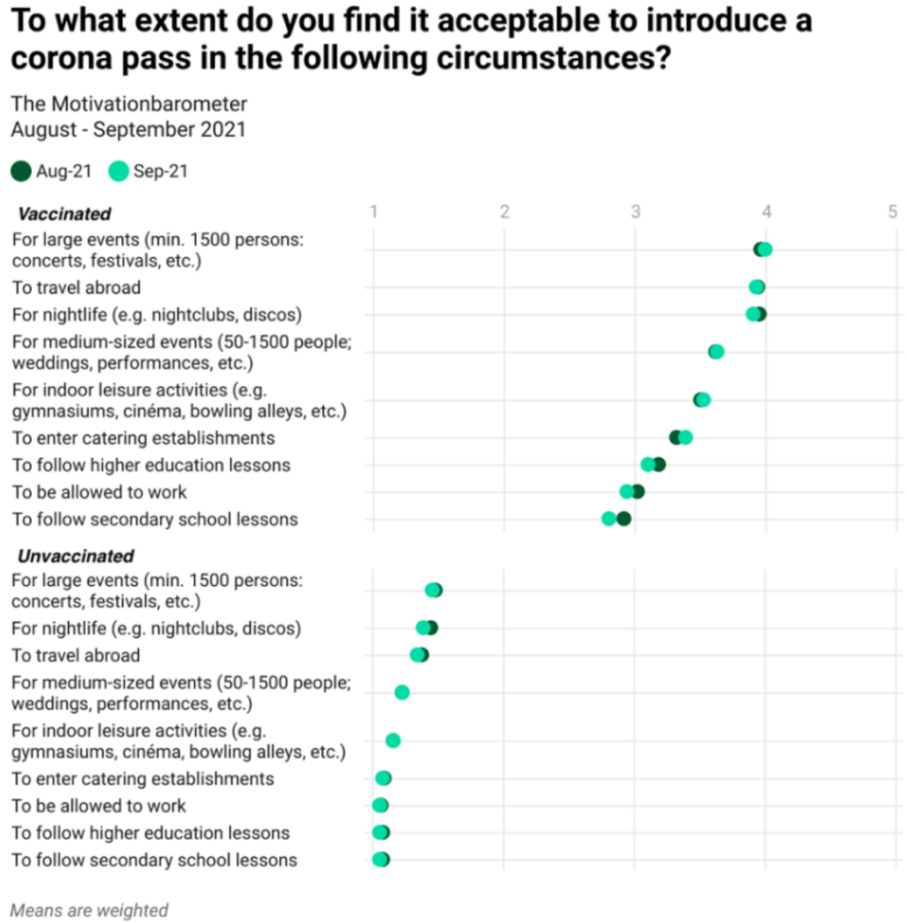
Motivation BAROMETER

Variërende rol van CST over situatiees

- Report #34
- September 2021
- *N* = 9052

Evolutie in voorkeur introductie CST per sector volgens gevaccineerde en ongevaccineerde deelnemers

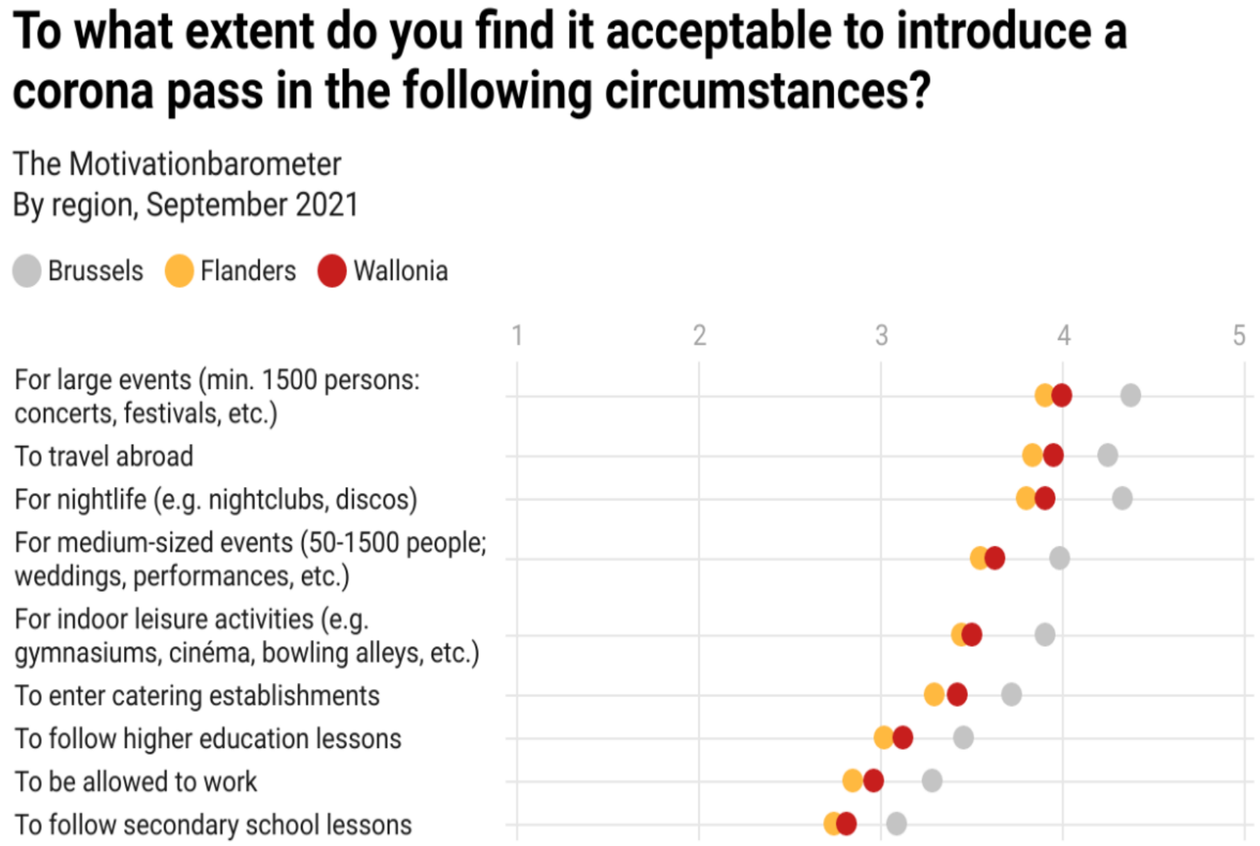
GHENT UNIVERSITY

Variërende rol van CST over regio's

- Report #34
- September 2021
- *N* = 9052

Evolutie in voorkeur introductie CST per sector volgens regio onder gevaccineerde personen

Conclusie

- Genuanceerde visie rond gebruik CST bij gevaccineerden
- Regionale verschillen

⇒ Onderliggende verklaring = variërende risicoperceptie

GHENT UNIVERSITY

Vraag #4:

Zorgt het CST voor een vals veiligheidsgevoel?

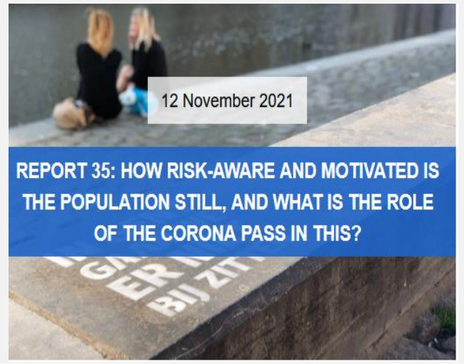
Motivation

BAROMETER

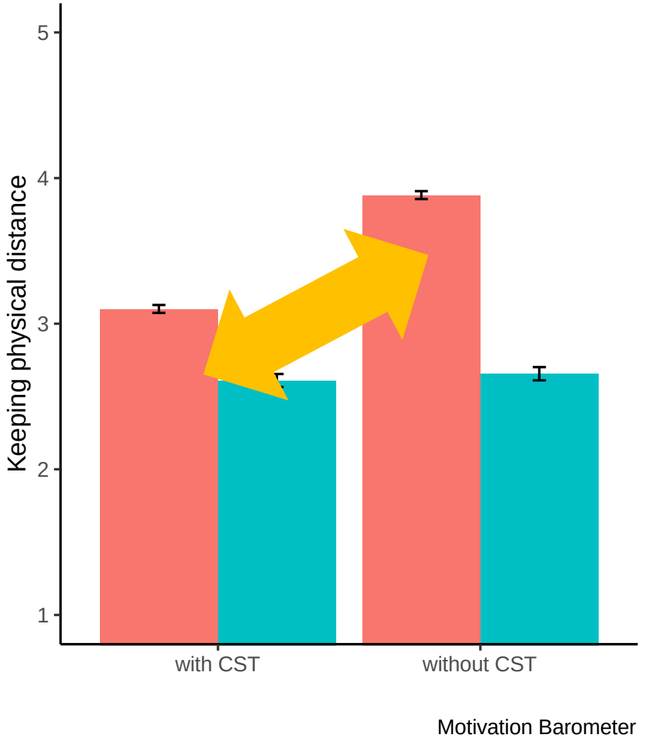
GHENT
UNIVERSITY

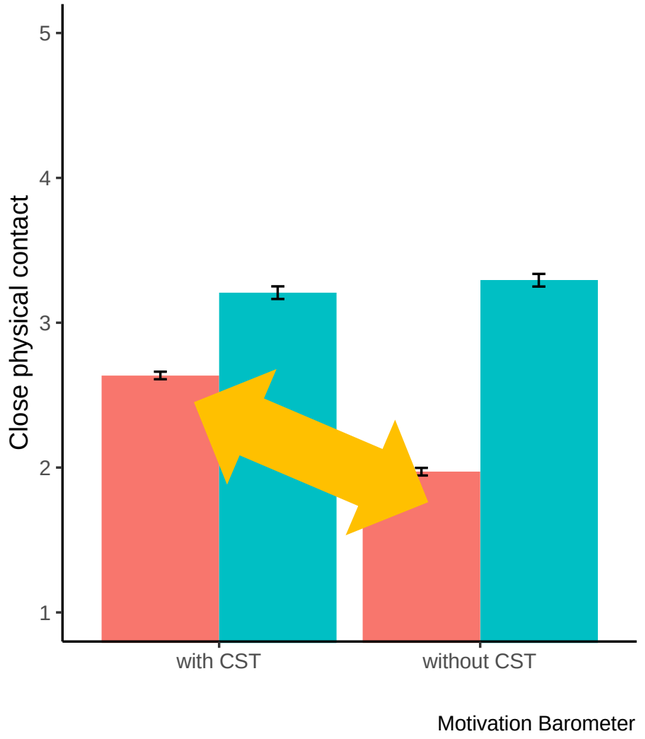
Conclusie

- Gevaccineerden zijn voorzichtiger op beide evenementen, maar minder voorzichtig op CST-evemenent
- Wijst dit op overschatting van veiligheid CST?

- Report #35
- November 2021
- *N* = 12788

GHENT UNIVERSITY

Overzicht: Conclusies

- #1 De psychologische betekenis van het CST is divers:
  - ✓ Veiligheidsverhogende tool = positieve rol
  - ✓ Autonomiebedreigend instrument = negatievere rol

- #2 CST heeft een positievere psychologische betekenis dan een vaccinatiepas en gebruik van financiële beloningen

- #3 Vaccinatiestatus: ongevaccineerde personen zien het CST als minder veiligheidsverhogend en meer autonomiebedreigend; gevaccineerden ervaren het CST in afnemende mate als veiligheidsverhogend en in toenemende mate als autonomiebedreigend

Overzicht: Conclusies

- #4 De rol van het CST varieert dynamisch in functie van (a) context en (b) tijd; als de bedreiging met ernstige ziekte hoger ligt, dan heeft het CST een gunstigere impact
  - ✓ Positievere impact op vaccinatie-intentie
  - ✓ Minder polariserend
  - ⇒ Cruciale rol van risico-inschatting!

- #5 Vandaag brokkelt het draagvlak voor het CST sterk af; het is nog aanwezig in gevaccineerden met een hoge risico-inschatting.
  - ⇒ Kritische vraag: Schatten zij restrisico en beschermende rol van CST goed in?

Beleidsimplicaties

- #1 CST = potentieel nuttige tool in de gereedschapskist
- #2 Wees zuinig met het gebruik van het CST: zet het in op een ogenblik en in een context waar het risico op ernstige ziekte als hoog wordt ingeschat
- #3 Verhoog acceptatie van CST door de toegevoegde veiligheidsverhogende rol van het CST in bepaalde fases en bepaalde situaties bovenop andere veiligheidsmaatregelen helder te communiceren
- #4 Verankering binnen de coronabarometer is noodzakelijk = voorspelbaarheid
- #5 Zorg voor een realistische inschatting van de veiligheidsverhogende rol van het CST ⇔ onrealistische verwachting = schaf de term ‘covid safe’ af

Dank voor uw aandacht

GHENT
UNIVERSITY